

Factsheet: NL35_Boezem

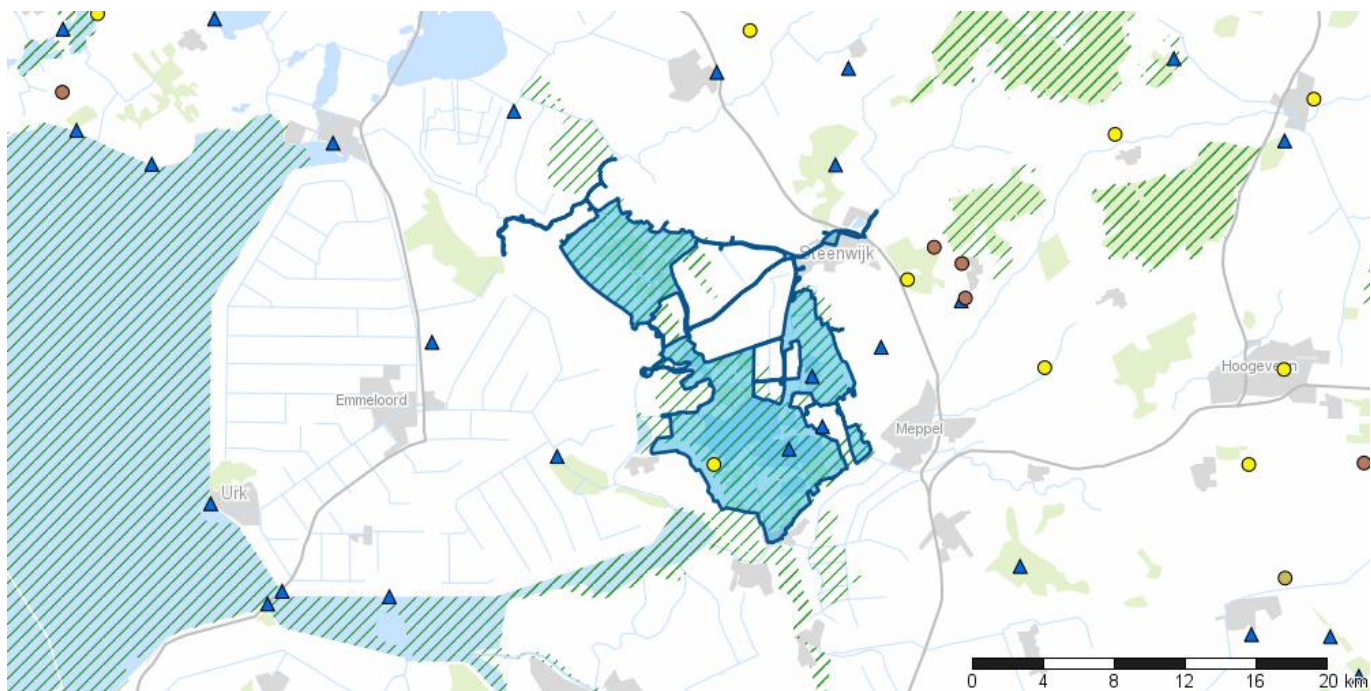
Boezem

De informatie die in deze factsheet wordt weergegeven is bijgewerkt tot en met het moment van het aanmaken van deze factsheet, zoals vermeld in de voettekst. Deze factsheet is een werkversie ten behoeve van eigen gebruik door de waterbeheerder. Hoewel waterbeheerders en Informatiehuis Water alles in het werk gesteld hebben om de meest actuele gegevens in deze factsheet te verwerken, kan niet worden uitgesloten dat de factsheet onjuiste of onvolledige informatie bevat.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken en de status van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	Boezem	Code:	NL35_Boezem
Deelstroomgebied:	Rijn Oost	Type:	M27
Waterbeheerder:	Waterschap Reest en Wieden	Status:	Kunstmatig
		Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:	Nee
Provincies:	Provincie Fryslân (Friesland), Provincie Drenthe, Provincie Overijssel		
Gemeenten:	Meppel, Steenwijkerland, Weststellingwerf, Zwartewaterland		

	KRW Oppervlaktewaterlichaam		Winnings voor menselijke consumptie:
	Natura2000 gebied		Publieke grondwaterwinning
	Schelpdierwater		Industriële grondwaterwinning
	Zwemwaterlocatie		Overige grondwaterwinning
			Inname oppervlaktewater

Karakterschets:

Een groot gedeelte van de Boezem bestaat uit boezemland. Dit land staat in de winter veelal onder water, maar in de zomerperiode is het toegankelijk voor de landschapsbeheerders. Ruim 95% van de Boezem bestaat uit de natuurgebieden Wieden en Weerribben. Deze zijn ontstaan door het afgraven van veen voor turfwinning. De gebieden bestaan uit petgaten en plassen, rietvelden, hooilanden en moerasbossen. Het is een complex van kanalen, vaarten, ondiepe plassen en petgaten in een laagveengebied dat voortdurend in ontwikkeling is. Het complex is een waterstaatkundig en ecologisch geheel. Er zijn allerlei natuurtypen aanwezig (van open water via veen naar bos). Soms kan zich zelfs hoogveen vormen. De bodem bestaat voor minder dan 50% uit veen, het overige gedeelte is zand en/of klei.

Door de tijd heen heeft turfwinning in de boezem plaats gemaakt voor andere waterdiensten plaats zoals visserij, rietteelt, recreatie, waterberging enz. Het geheel maakt het gebied bijzonder, zodat het regelen van de diensten en de inliggende functies op een andere wijze te kostbaar, onuitvoerbaar is en niet op draagvlak kan rekenen.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het waterlichaam met aanvullende gegevens wordt verwezen naar het rapport 'Op weg naar schoon water', Resultaten van het gebiedsproces Kaderrichtlijn Water in het beheergebied van waterschap Reest en Wieden. Het rapport is te downloaden van de site www.reestenwieden.nl.

Beschermde gebieden:**- Vogelrichtlijngebied**

De Wieden (NL_VOG_35), Weerribben (NL_VOG_34)

- Habitatrichtlijn gebied

De Wieden (NL_HAB_35), Weerribben (NL_HAB_34)

- Zwemwater

Surfstrand West Belterwijde (Ws Reest En Wieden) (NLBW35_5BEWW1RO)

Status: Kunstmatig

Het waterlichaam is door mensen gegraven op een plaats waar voorheen geen water was.

2. Belastingen en effecten van menselijke activiteiten

Voor de analyse van een waterlichaam wordt gebruik gemaakt van de DPSIR methode: Drivers - Pressures - State - Impact - Responses. Bepaalde functies (D) zorgen voor een belasting (P) die invloed heeft op de toestand (S) en het functioneren van het waterlichaam (I), die vragen om een respons (R) via maatregelen en/of toepassing van een uitzondering. Dit blok beschrijft de significante belastingen (D) op het waterlichaam en geeft informatie over de effecten ervan (P). Bij de volgende onderdelen komen S, I en R aan bod.

Menselijke activiteiten en effecten

Categorie	Belasting	Functie	Effect
puntbronnen	Rioolwaterzuiveringsinstallaties	Stedelijke ontwikkeling	Het effluent van de RWZI Steenwijk loost op de boezem. De RWZI is verbeterd en levert een van de hoogste rendementen van Nederland.
diffuse bronnen	Landbouwactiviteiten	Landbouw	Belasting met stikstof (N) en fosfor (P)
diffuse bronnen	Atmosferische depositie	Stedelijke ontwikkeling	Belasting met stikstof (N)
overige belastingen	Zwerfvuil of illegale stortplaatsen	Stedelijke ontwikkeling	Belasting stikstof (N) en fosfor (P). Er zijn reeds maatregelen uitgevoerd om omwoeling van de bodem te voorkomen door vaartuigen en het stimuleren van het gebruik van de vuilwatertanks en inzamelpunten

Toelichting:

Het water wordt belast met nutriënten vanuit de scheepvaart, landbouw en RWZI. Tevens is wordt er een omgekeerd peilbeheer gevoerd. Door eutrofiering is de zuurgraad van de boezem is te hoog en het doorzicht beperkt. Er is een omslag gaande van een eutroof naar mesotroof watersysteem, waardoor deze knelpunten op termijn ook zullen verbeteren.

Daarnaast werd de vismigratie belemmert door het gemaal Stroink. Vanuit het gebiedsproces zijn meerdere maatregelen geselecteerd en is nader onderzoek gedaan naar haalbare en kosteneffectieve maatregelen o.a. door middel van pilots.

3. Doelen en toestand

Dit onderdeel beschrijft doelen en toestand (S) van het waterlichaam. Daarbij wordt gemotiveerd indien wordt afgeweken van nationaal vastgestelde doelen en indien de toestand achteruit gaat. Duidelijk wordt voor welke biologische groepen en stoffen het waterlichaam niet voldoet (I).

Ecologische toestand

Biologie	GEP	Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
Macrofauna (EKR)	≥ 0,60				
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,60				
Vis (EKR)	≥ 0,40				
Fytoplankton (EKR)	≥ 0,60				

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,09				
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 1,30				
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT				
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 200				
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0				
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 7,5				
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	60 - 120				
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	≥ 0,90				

Specifieke verontreinigende stoffen (normoverschrijding)

- Geen Specifieke verontreinigende stoffen (normoverschrijding)

Legenda: blauw = zeer goed / voldoet groen = goed geel = matig oranje = ontoereikend
 rood = slecht / voldoet niet leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een expertoordeel.

Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandsbeoordeling (het doeltype, hier M27) zijn bepaalde maatlaten niet van toepassing. Deze maatlaten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

A: Er is sprake van achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2009

Motivering ecologische toestand:

De berekeningswijze van de toestand voor macrofauna, macrofyten en fytoplankton is gewijzigd. Het oordeel wordt vanaf 2014 gebaseerd op basis van een gewogen gemiddelde van meerdere meetpunten. De berekeningswijze staat beschreven in de rapportage "Op weg naar schoon en gezond water" te vinden op www.reestenwieden.nl

Het GEP en de waardering van vis is in 2015 getalsmatig lager dan in 2009. Dit is het gevolg van een andere berekeningswijze met een nieuwe maatlat. Dit betreft geen doelverlaging, maar aanpassing van methodiek. Er is in het veld geen sprake van een feitelijke achteruitgang en het oordeel is hierdoor niet gewijzigd. De ambitie en het doel is niet veranderd ten opzichte van de voorgaande periode.

De stikstofnorm wordt overschreden. Gezien de trend en de genomen maatregelen is de verwachting dat de norm in 2021 gehaald gaat worden. Er is een omslag waarneembaar in de waterkwaliteit van de boezem. De doorzicht en de zuurgraad loopt hierop nog achter, echter is er een positieve trend waarneembaar en daarmee de verwachting dat dit ook op orde komt.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)	Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
benzo(ghi)peryleen				

Niet-ubiquitaire stoffen

- Geen Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:

Het oordeel van de chemische toestand wordt hier bepaald door één prioritaire stof de som benzo(ghi)peryleen die niet aan de norm voldoet, maar in 2014 geen probleemstof was.

Eindoordeel		Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
Chemie	Chemie totaal	 *			
	Ubiquitaire stoffen				
	Niet-Ubiquitaire stoffen				
Ecologie	Ecologie totaal	 *			
	Biologie totaal	 *			
	Fysische chemie	 *			
	Specifieke verontreinigende stoffen	 *			

Legenda:

- Chemie: blauw = goed / voldoet rood = niet goed / voldoet niet
- Ecologie: blauw = zeer goed groen = goed / voldoet geel = matig
- oranje = ontoereikend rood = slecht / voldoet niet

*: deze toestandsbeoordeling betreft een expertoordeel.

Onder ubiquitaire stoffen wordt verstaan: stoffen waarvan de productie of het gebruik al is verboden, maar die vanwege persistentie nog lang in het milieu zullen voorkomen.

4. Maatregelen

Als de toestand niet aan de doelen voldoet kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn (R). Er zijn landelijke en gebiedsgerichte maatregelen. De landelijke maatregelen staan in het maatregelprogramma bij het stroomgebiedbeheerplan. Gebiedsgerichte maatregelen staan hieronder in tabellen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. maatregelen in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015
2. overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015
3. maatregelen gepland voor de periode 2016 - 2021
4. maatregelen gepland voor de periode 2022 - 2027

Verder is aangegeven wanneer een maatregel is gericht op de opgave op grond van een beschermd gebied.

Voor maatregelen ten behoeve van de zwemwaterrichtlijn wordt verwezen naar www.zwemwater.nl.

Maatregelen in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015

Oorspronkelijke naam:	nader onderzoek fosfaatbalans totale boezem	Omvang:	1 stuks
SGBP omschrijving:	uitvoeren onderzoek		
Initiatiefnemer:	Waterschap Reest en Wieden		
Voortgang:	stuks Uitgevoerd: 1	Motivering:	
Toelichting:	gericht op inzicht in de bronnen van fosfaat.		
Oorspronkelijke naam:	Onderzoek naar noodzaak vervolgmaatregelen in Schutsloterwilde	Omvang:	1 stuks
SGBP omschrijving:	uitvoeren onderzoek		
Initiatiefnemer:	Waterschap Reest en Wieden		
Voortgang:	stuks Ingetrokken: 1	Motivering:	Pilot geeft geen aanleiding om verder te gaan
Toelichting:	Gericht op het verbeteren van de visstand door beheervisserij en daarmee het verbeteren van de doorzicht.		
Oorspronkelijke naam:	Pilot beheervisserij in Schutsloterwilde	Omvang:	1 ha
SGBP omschrijving:	uitvoeren actief visstands- of schelpdierstandsbeheer		
Initiatiefnemer:	Waterschap Reest en Wieden		
Voortgang:	ha Uitgevoerd: 1	Motivering:	gerealiseerd in de periode 2007 - 2009
Toelichting:	Pilot beoogde het verbeteren van de visstand door beheervisserij en daarmee het verbeteren van de doorzicht.		
Oorspronkelijke naam:	waterbesluit boezem	Omvang:	1 stuks
SGBP omschrijving:	opstellen nieuw plan		
Initiatiefnemer:	Waterschap Reest en Wieden		
Voortgang:	stuks Uitgevoerd: 1	Motivering:	Het onderzoek N2000 Kennislacunes in De Wieden & De Weerribben is begin 2014 opgeleverd. In het beheerplan Natura2000 worden de vervolgacties opgenomen.
Toelichting:	Maatregel is gericht op het behalen van de N2000 doelen. Wanneer in het beheerplan Natura2000 voor de Wieden en Weerribben als maatregel wordt opgenomen dat er een verkenning moet plaatsvinden naar het peilbeheer ten behoeve van Natura2000-doelen, wordt deze in de planperiode 2016 - 2021 uitgevoerd. Beheerplan N2000 Wieden Weerribben is nog niet gereed.		

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015

Oorspronkelijke naam:	aanpak overstort st Jansklooster	Omvang:	1 stuks
SGBP omschrijving:	aanpakken riooloverstorten		
Initiatiefnemer:	Gemeente Steenwijkerland		
Toelichting:	Maatregel gericht op het beperken van nutriënten.		
Oorspronkelijke naam:	beperken opwoeling (bijvoorbeeld door stimuleren electrovaren en zoneren recreatievaart)	Omvang:	1 ha
SGBP omschrijving:	wijzigen / beperken gebruiksfunctie		
Initiatiefnemer:	Gemeente Steenwijkerland		
Toelichting:	Maatregel is gericht op het verbeteren van de doorzicht.		
Oorspronkelijke naam:	Ondieptes aanleggen	Omvang:	4 stuks
SGBP omschrijving:	aanleg speciale leefgebieden flora en fauna		
Initiatiefnemer:	Waterschap Reest en Wieden		
Toelichting:	Project Groene kruispunt Oost: er is rietland, moeras en nat grasland gecreëerd, daartoe is land afgegraven en is het waterpeil opgezet tot net boven of onder het maaiveld. Hierdoor is extra leefgebied gecreëerd voor flora en fauna.		
Oorspronkelijke naam:	stimuleren toepassen vuilwatertanks en uitbreiding aantal inzamelpunten voor afvalwater	Omvang:	1 stuks
SGBP omschrijving:	overige emissiereducerende maatregelen		
Initiatiefnemer:	Gemeente Steenwijkerland		
Toelichting:			
Oorspronkelijke naam:	Vispassage Stroink	Omvang:	1 stuks
SGBP omschrijving:	vispasseerbaar maken kunstwerk		
Initiatiefnemer:	Waterschap Reest en Wieden		
Toelichting:	Maatregel ter verbetering van de vismigratie.		

Maatregelen gepland voor de periode 2016 - 2021

Oorspronkelijke naam:	Beheer petgaten	Omvang:	1 km
SGBP omschrijving:	uitvoeren actief vegetatie- / waterkwaliteitsbeheer		
Initiatiefnemer:	Terreinbeheerder		
Andere richtlijn:			
Toelichting:			

Maatregelen gepland voor de periode 2022 - 2027

Er zijn geen maatregelen gepland in de periode 2022-2027.

5. Toepassing uitzonderingen

Als de toestand niet aan de doelen voldoet kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn, maar er kan ook van een uitzondering gebruik gemaakt worden (R). De KRW biedt ruimte om af te wijken van de doelen. Zo kan de realisatie van doelen worden gefaseerd en kunnen doelen worden verlaagd. Ook mag rekening worden gehouden met bepaalde nieuwe ontwikkelingen. Dit alles moet wel passen binnen de randvoorwaarden van de richtlijn. Het gebruik van deze uitzonderingen en de motiveringen hierbij worden hier weergegeven.

Fasering van doelbereik tot na 2021

Voor alle stoffen en kwaliteitselementen waarvoor in onderdeel '3. Doelen en toestand' is aangegeven dat de prognose voor 2021 niet "goed" is, is fasering aan de orde.

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.4 KRW.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Tijdelijke achteruitgang

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.